

MREŽE, TAKŠNE IN DRUGAČNE

Anton Prosen

Zelo dobro se spominjam časov, ko smo imeli pri hiši kar nekaj mrež, ki smo jih rabili za različne namene – eno za sejanje peska, drugo za hlevska okna, da ni prihajal mrčes na živino in je bilo v notranjosti dovolj zraka. Mama je uporabljala v gospodinjstvu različno velika sita, ki so imela dno iz različnih mrež. Tudi zelenjavni vrt pred hišo je bil ograjen z žičnato ograjo, da niso pridelanega pojedle naše in sosedove kokoši. Ko mi spomini uhajajo v mladost, se mi prikaže pred očmi tudi posebna mreža iz bodeče žice, s katero so predvsem vojaki ograjevali vojašnice in poligone; ta je bila še posebej nevarne za nas otroke. Če se je ob njo zataknila obleka, si jo strgal, pa tudi koži ni bilo prizaneseno. Ko me je mama kot otroka poslala v trgovino, mi je v roke potisnila torbo iz mreže, tudi ta mi je še dolgo koristno služila, pravzaprav do trenutka, ko sem jo zagledal na nekoč odmevni razstavi o kiču. Hitro sem se je znebil, saj se za bodočo inteligenco vendarle ni spodobilo, da bi nosila hrano iz trgovine v mreži, ki je kič. Ko sem začel zahajati na morje, sem opazoval ribiče, ki so pletli in popravljali mreže ter z njimi lovili ribe. Danes je izbor mrež mnogo večji kot v moji mladosti.

Pozneje sem si širil obzorje in se srečal še z marsikaterim pomenom besede mreža. Na prav posebno mrežo sem kar hitro naletel na srednji geodetski šoli, saj geodeti poznamo geodetsko mrežo. Včasih je bilo prav hudo, ko si računal poligon in stvari niso bile v mejah dopustnega. Takrat si izrekel tudi kakšno sočno na račun mreže. No, novi časi so prinesli drugačne mreže tudi na tem področju. Pozneje sem spoznal zanimivo mrežo, ki se ji reče sistem mreže biotopov in se izpostavi pri urejanju kmetijskih zemljišč s komasacijami; med intenzivno obdelanimi površinami namreč puščamo neobdelane površine, ki postanejo življenjski prostor za živalske in rastlinske vrste. Sistem mrež poznamo tudi v prometu, javni infrastrukturi, pri načrtovanju prostora itn.

Uvodniku sem dal pomenljiv naslov zaradi aktualnih pogovorov in komentarjev po medijih, da v našem javnem in političnem življenju vse sloni na mrežah. Začel sem se spraševati, kakšne so pravzaprav te mreže, kakšna je njihova vloga v družbi, kdo vse so njihovi pripadniki; postopoma sem se poučil, da naj bi obstajale leve, pa tudi desne mreže. O teh mrežah nisem nikoli razmišljal, niti nisem uporabljal besede mreža za tovrstne povezave. Bolj mi je bila pogodu prepletenost. Najnovejše afere v samem vrhu slovenske politike pa kažejo, da so lahko mreže spletene iz leve in desne opcije, seveda če gre za korist tistih, ki naj bi jih sestavljali. In vprašal sem se, ali se temu res reče mreža. Pisci slovarja slovenskega jezika so bili pravi preroki in so tovrstno mrežo obrazložili takole: *med seboj povezane, načrtno razporejene osebe, organi, ki opravljajo kako*

dejavnost. Zanimiva je tudi razlaga, ko koga ujameš in ga zvabiš v mrežo. V slovarju beremo: kar omogoča, da kdo koga z zvijačno privabi, pridobi; nastavlja mu mreže; dobil ga je v svoje mreže. No, tudi to je za slovenski politični trenutek aktualna razlaga izraza mreža.

V tem mrežnem ozračju sem še sam začel razmišljati o svoji mreži. Še posebej, ko sem na televiziji gledal okroglo mizo o mrežah in je neka gostja v oddaji obrazložila, da ni nič takega, če v nekem okolju delujejo mreže, saj ima tudi njena gospa, ki ji prihaja čistit stanovanje, svojo dokaj uspešno mrežo, in tudi sama ima svojo mrežo. Pa sem si rekel: če to družbo sestavljajo same mreže, bom še jaz ustanovil svojo, saj sem bil veskozi nekako modno usmerjen. Pri uredniškem delu sem resnično potreboval dobro mrežo. Po sedmih letih urednikovanja sem se zavedel, da potrebujem pomoč in sito z dokaj gosto mrežo. Saj poznate zgodbo, da po sedmih letih rada nastopi kriza. Rešili smo jo tako, da smo prevetrili in pomladili uredništvo, da so njegovi člani postali tudi področni uredniki, da ima vsako področje podpodročne urednike, in tako je nastala povsem nova mreža, ki sestavlja uredništvo. Njena zgradba je razvidna iz kolofona revije. In kot vidite, drage kolegice in kolegi, smo spet modni in aktualni. Upam, da bomo takšni tudi vsebinsko in boste revijo še naprej radi prebirali.

Članom nekdanjega uredništva se v imenu ekipe, ki ustvarja revijo, iskreno zahvaljujem za dolgoletno sodelovanje. Novi ekipi, ki je del uredniške mreže, pa želim, da bi dobro in uspešno sodelovali v prid kakovosti revije in nadaljnjega razvoja posameznih strok.

Ob koncu kar dolge in hude zime je pred vami prva številka revije letošnjega letnika. S spremembo uredniške politike je bilo nekaj manjših in večjih težav, ki smo jih kar uspešno rešili. Čas bo pokazal, ali je mreža, ki smo jo spletli, trdna in ali bo dolgo vzdržala. Upajmo, da bo dovolj močna in trpežna. Vam, drage bralke in bralci, pa želim veliko užitkov ob prebiranju strokovnih in drugih vsebin. Hvala vsem soustvarjalcem te številke revije!

*dr. Anton Prosen
glavni in odgovorni urednik*